

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 31 maj 2017*

”Överklagande — Statligt stöd — Beslut om avskrivning — Europeiska kommissionen avstår från att fortsätta undersökningen av sökandens klagomål — Stöd förekommer inte när den preliminära granskningsfasen avslutas — Beslut som enbart utgör en bekräftelse — Villkor för att ett beslut att återkalla ett beslut om avskrivning ska vara lagenligt”

I mål C-228/16 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 22 april 2016,

Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI), Aten (Grekland), företrätt av E. Bourtzalas, avocat, A. Oikonomou, E. Salaka, C. Synodinos och C. Tagaras, dikigoroï, samt av D. Waelbroeck, avocat,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Europeiska kommissionen, företräd av A. Bouchagiar och É. Gippini Fournier, båda i egenskap av ombud,

svarande i första instans

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta samt domarna E. Regan, J.-C. Bonichot (referent), A. Arabadjiev och C.G. Fernlund,

generaladvokat: M. Wathelet,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

och efter att den 16 februari 2017 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: grekiska.

Dom

- 1 Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI) har yrkat att domstolen ska upphäva det beslut som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 9 februari 2016, DEI/kommissionen (T-639/14, ej publicerat, EU:T:2016:77) (nedan kallat det överklagade beslutet). Genom detta beslut slog tribunalen fast att det saknades anledning att döma i målet om klagandens talan om ogiltigförklaring av det beslut som ingick Europeiska kommissionens skrivelse COMP/E3/ON/AB/ark *2014/61460 av den 12 juni 2014, (nedan kallat beslutet av den 12 juni 2014) i vilket kommissionen avslog de klagomål som DEI ingett avseende statligt stöd.

Tillämpliga bestämmelser

- 2 Rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [108 FEUF] (EGT L 83, 1999, s. 1) var i kraft vid tidpunkten då beslutet av den 12 juni 2014 antogs. I artikel 4 i förordningen, med rubriken ”Preliminär granskning av anmälan samt kommissionens beslut”, föreskrevs följande:

”1. Kommissionen skall pröva anmälan så snart den har mottagits. Kommissionen skall, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 8, fatta ett beslut i enlighet med punkt 2, 3 eller 4.

2. Om kommissionen efter en preliminär granskning finner att den anmälda åtgärden inte utgör stöd skall den fastställa detta genom ett beslut.

3. Om kommissionen efter en preliminär granskning finner att en anmäld åtgärd, i den mån den omfattas av artikel [107.1 FEUF], inte föranleder tveksamhet i fråga om dess förenlighet med den [inre] marknaden, skall den besluta att åtgärden är förenlig med den [inre] marknaden (nedan kallat beslut om att inte göra invändningar). I beslutet skall närmare anges vilket undantag i fördraget som har tillämpats.

4. Om kommissionen efter en preliminär granskning finner att en anmäld åtgärd föranleder tveksamhet i fråga om dess förenlighet med den [inre] marknaden, skall den besluta att inleda ett förfarande enligt artikel [108.2 FEUF] (nedan kallat beslut om att inleda formellt granskningsförfarande).

...”

- 3 I artikel 13 i förordningen, med rubriken ”Kommissionens beslut”, föreskrevs följande i punkt 1:

”Undersökningen av eventuellt olagligt stöd skall leda till ett beslut enligt artikel 4.2, 4.3 eller 4.4. ...”

Bakgrund till tvisten och beslutet av den 12 juni 2014

- 4 DEI är en elproducent i Grekland. Bland dess kunder återfinns bland annat Alouminion SA. Efter en tvist mellan dessa två företag angående priset på el som levererades av DEI, fastställde den grekiska energimyndigheten en provisorisk taxa. DEI gjorde i ett klagomål till kommissionen den 15 juni 2012 gällande att denna taxa förpliktade bolaget att tillhandahålla Alouminion elektricitet till ett pris som understeg marknadspriset, vilket utgjorde ett olagligt statligt stöd.
- 5 Den 31 oktober 2013 fastställde en skiljenämnd som upprättats av DEI och Alouminion med retroaktiv verkan en taxa för den elektricitet som DEI tillhandahöll, vilken var ännu lägre än den som den grekiska energimyndigheten provisoriskt fastställt.

- 6 DEI ingav den 23 december 2013 ett andra klagomål till kommissionen och gjorde gällande att även skiljedomen medförde att statligt stöd lämnades.
- 7 Kommissionen lämnade den 6 maj 2014 DEI sin preliminära bedömning, att det inte fanns skäl att fortsätta prövningen av klagomålet av den 23 december 2013 då skiljedomen inte utgjorde en åtgärd som kunde tillskrivas staten och då den inte medförde någon fördel för Alouminion. DEI svarade kommissionen i skrivelse av den 6 juni 2014 och lämnade ytterligare synpunkter.
- 8 Kommissionen har genom beslutet av den 12 juni 2014, i form av en skrivelse till DEI, bland annat upplyst bolaget om att de synpunkter som lämnats i dess skrivelse av den 6 juni 2014 inte påverkade den preliminära bedömningen i kommissionens skrivelse av den 6 maj 2014. Följaktligen hade "GD konkurrens tjänstegrenar dragit slutsatsen att upplysningarna inte var tillräckliga för att motivera ett återupptagande av klagomålet".

Talan vid tribunalen och det överklagade beslutet

- 9 Genom ansökan som ingavs till tribunalens kansli den 22 augusti 2014 väckte DEI talan om ogiltigförklaring av beslutet av den 12 juni 2014.
- 10 Klaganden och kommissionen begärde tillsammans, i en skrivelse till tribunalens kansli den 7 oktober 2014, att förfarandet vid tribunalen skulle vilandeförklaras i sex månader, det vill säga till och med den 7 april 2015, för att kommissionen på nytt skulle kunna pröva de argument som framfördes i ansökan. Ordföranden på tribunalens fjärde avdelning beviljade denna ansökan genom beslut av den 24 oktober 2014.
- 11 Kommissionen antog den 25 mars 2015 beslut C (2015) 1942 slutligt, angående påstått statligt stöd SA.38101 (2015/NN) (ex 2013/CP) som lämnats till Alouminion SA i form av eltaxor understigande självkostnadspris till följd av en skiljedom (nedan kallat beslutet av den 25 mars 2015).
- 12 Kommissionen begärde i två skrivelser till tribunalens kansli av den 27 april 2015 och den 19 juni 2015 att tribunalen skulle slå fast att talan mot beslutet av den 12 juni 2014, efter det att beslutet av den 25 mars 2015 fattats, förlorat sitt föremål och att det inte längre fanns skäl att döma i saken. Klaganden yttrade sig angående begäran i skrivelse av den 3 juli 2015.
- 13 Klaganden väckte, genom ansökan som ingavs till tribunalens kansli den 29 juni 2015, talan om ogiltigförklaring av beslutet av den 25 mars 2015 (mål T-352/15, DEI/kommissionen), vilket mål ännu ej avgjorts.
- 14 Tribunalen konstaterade i det överklagade beslutet att det inte fanns skäl att pröva talan om ogiltigförklaring av beslutet av den 12 juni 2014, eftersom beslutet av den 25 mars 2015 hade upphävts och formellt ersatt det förstnämnda beslutet.
- 15 Enligt tribunalen påverkades inte denna slutsats av de argument som klaganden lagt fram.
- 16 Enligt tribunalen ankommer det, för det första, inte på denna att pröva lagenligheten av beslutet av den 25 mars 2015, som omfattas av presumptionen att institutionernas rättsakter är lagenliga så länge som de inte återkallats. Den avfärdade därmed argumentet att talan i mål T-639/14 skulle behålla sitt föremål, eftersom det beslutet var rättsstridigt.
- 17 Tribunalen avfärdade, för det andra, vad klaganden anfört om att denna allttjämt hade ett intresse av att få lagenligheten prövad, för att förhindra att den rättsstridighet som påtalats upprepas i framtiden. Enligt tribunalen förekommer inte den påstått rättsstridiga motiveringen, det vill säga att åtgärden inte

kan tillskrivas staten, i beslutet av den 12 juni 2014. I alla händelser är frågan om klaganden har visat att det förekommit ett åsidosättande av bestämmelserna om statligt stöd föremål för prövning inom ramen för talan mot beslutet av den 25 mars 2015.

- 18 Tribunalen konstaterade slutligen, för det tredje, att talan avseende klagomålet av den 15 juni 2012 inte kunde prövas, då kommissionen i sitt beslut av den 25 mars 2015 underförstått avfärdat klagomålet.

Parternas yrkanden

- 19 I sitt överklagande har DEI yrkat att domstolen ska
- upphäva det överklagade beslutet,
 - återförvisa målet till tribunalen för att denna ska pröva yrkandena om ogiltigförklaring av beslutet av den 12 juni 2014, och
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i såväl första instans som i målet om överklagande.
- 20 Kommissionen har yrkat att domstolen ska ogilla överklagandet och förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövning av överklagandet

Parternas argument

- 21 Klaganden har med sin första grund gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den i punkt 36 i det överklagade beslutet slog fast att beslutet av den 25 mars 2015 formellt ersatte beslutet av den 12 juni 2014. Tribunalen underlät dels att kontrollera huruvida det påstådda ersättandet var lagenligt och giltigt, dels att undersöka den rättsliga grunden och det förfarande som skulle iakttas vid ett sådant ersättande.
- 22 Tribunalen slog således felaktigt fast att beslutet av den 12 juni 2014 ”inte längre [ingick] i unionens rättsordning” och att mål T-639/14 följaktligen saknade föremål.
- 23 Ett underkännande av den första grunden skulle dessutom innebära att tribunalens felaktiga rättstillämpning vinner laga kraft, vilket skulle påverka klagandens talan i målet T-352/15. I nämnda mål har nämligen klaganden med sin första grund bestritt att beslutet av den 25 mars 2015 lagligen kunde ersätta beslutet av den 12 juni 2014. Således innebär en bekräftelse av det överklagade beslutet att den första grunden i mål T-352/15 inte kan prövas.
- 24 Det överklagade beslutet är även bristfälligt motiverat, eftersom det saknar all motivering avseende det påstådda ersättandet.
- 25 Kommissionen anser däremot att punkterna 36 och 37 i det överklagade beslutet är tillräckligt motiverade. Det framgår nämligen av överklagandet att klaganden helt och fullt kunde förstå tribunalens resonemang. Tribunalens överväganden gör det vidare möjligt för domstolen att genomföra sin kontroll. I själva verket instämmer klaganden inte med motiveringen till det överklagade beslutet.

- 26 Tribunalen avstod således med rätta från att pröva huruvida det var lagenligt att ersätta beslutet av den 12 juni 2014 med beslutet av den 25 mars 2015, eftersom mål T-639/14 inte omfattade det sistnämnda beslutet. Huruvida detta beslut var lagenligt utgör föremålet för talan i mål T-352/15. Då beslutet av den 25 mars 2015 inte har ogiltigförklarats, ska det omfattas av presumptionen att unionsinstitutionernas rättsakter är giltiga och ha rättsverkningar.
- 27 En ogiltigförklaring av beslutet av den 12 juni 2014 skulle dessutom inte ge klaganden någon fördel i förhållande till den nuvarande situationen, eftersom kommissionen genom att anta beslutet av den 25 mars 2015 hade förutsett att tribunalen kunde komma att ogiltigförklara det förstnämnda beslutet på grund av att det var behäftat med ett formfel. Detta beslut utgjordes nämligen endast av en skrivelse som undertecknats av en tjänsteman och inte ett ”officiellt beslut” av kommissionen som offentliggjorts som sådant. En ogiltigförklaring av beslutet av den 12 juni 2014 skulle under alla omständigheter ha tvingat kommissionen att anta ett officiellt beslut, som beslutet av den 25 mars 2015.
- 28 Kommissionen anser mot denna bakgrund att den omständigheten att det överklagade beslutet vinner laga kraft inte kan påverka yrkandena om ogiltigförklaring i mål T-352/15.

Domstolens bedömning

- 29 Domstolen har slagit fast att enligt artikel 13.1 i förordning nr 659/1999 måste kommissionen, när kompletterande uppgifter eventuellt har lämnats av intresserade parter eller den rimliga tidsfristen löpt ut, avsluta den preliminära granskningen genom att anta ett beslut i enlighet med artikel 4.2, 4.3 eller 4.4. i förordningen, vilket innebär att den beslutar att det inte förekommit något stöd, eller att inte göra invändningar, eller att inleda ett formellt granskningsförfarande (dom av den 16 december 2010, Athinaiki Techniki/kommissionen, C-362/09 P, EU:C:2010:783, punkt 63).
- 30 Såsom framgår av bland annat punkterna 15–18 i det överklagade beslutet, innebär beslutet av den 12 juni 2014 att kommissionen avskrev ärendet och avslutade det preliminära granskningsförfarande som inlemts med anledning av klagandens klagomål, att den slog fast att granskningen inte gjort det möjligt att konstatera att det förekommit statligt stöd i den mening som avses i artikel 107 FEUF och att den således inte inledde det formella granskningsförfarandet enligt artikel 108.2 FEUF.
- 31 Kommissionen tog därigenom slutgiltigt ställning till klagandens begäran att den skulle slå fast att artiklarna 107 FEUF och 108 FEUF åsidosatts. Eftersom beslutet av den 12 juni 2014 dessutom hindrat klaganden från att yttra sig i ett formellt granskningsförfarande, har det medfört bindande rättsverkningar som kan påverka dennes intressen. Beslutet utgör följaktligen en rättsakt mot vilken talan kan väckas i den mening som avses i artikel 263 FEUF (dom av den 16 december 2010, Athinaiki Techniki/kommissionen, C-362/09 P, EU:C:2010:783, punkt 66).
- 32 Domstolen har visserligen slagit fast att kommissionen kan återkalla ett beslut att avskriva ett klagomål avseende ett påstått olagligt stöd i syfte att avhjälpa en rättsstridighet i nämnda beslut (dom av den 16 december 2010, Athinaiki Techniki/kommissionen, C-362/09 P, EU:C:2010:783, punkt 70). Antagandet av ett beslut som enbart utgör en bekräftelse av det förstnämnda beslutet kan emellertid inte utgöra en sådan återkallelse.
- 33 En rättsakt är enbart bekräftande om den inte innehåller några nya omständigheter i förhållande till en tidigare rättsakt (dom av den 3 april 2014, kommissionen/Nederländerna och ING Groep, C-224/12 P, EU:C:2014:213, punkt 69 och där angiven rättspraxis).
- 34 Ett beslut i vilket den intresserade partens klagomål helt eller delvis vinner bifall ska däremot inte anses utgöra en bekräftelse av ett tidigare avslagsbeslut (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 maj 1980, Kuhner/kommissionen, 33/79 och 75/79, EU:C:1980:139, punkt 9).

- 35 Talan mot ett bekräftande beslut ska endast avvisas om det bekräftade beslutet blivit slutligt gentemot den intresserade parten, på grund av att talan inte väckts inom tidsfristen. För det fall denne har väckt talan mot det bekräftade beslutet inom tidsfristen, har vederbörande rätt att väcka talan antingen mot detta beslut eller mot det bekräftande beslutet eller mot båda dessa beslut (dom av den 18 december 2007, *Weißenfels/parlamentet*, C-135/06 P, EU:C:2007:812, punkt 54).
- 36 Det ska i förevarande mål konstateras att beslutet av den 25 mars 2015 endast utgjorde en bekräftelse av det tidigare beslutet av den 12 juni 2014. Efter att åter ha prövat de omständigheter som anförts vid kommissionen upprepade den nämligen endast beslutet att inte inleda det formella granskningsförfarandet, utan att tillägga någon ny omständighet. Följaktligen återkallades inte beslutet av den 12 juni 2014 genom beslutet av den 25 mars 2015.
- 37 Skulle det medges att kommissionens antagande av ett nytt beslut, i ett sådant fall, skulle leda till att en talan om ogiltigförklaring av det ursprungliga beslutet avvisas, skulle detta påverka domstolsprövningens effektivitet.
- 38 Det skulle nämligen räcka med att kommissionen avskriver det klagomål som en intresserad part ingett och att den därefter, efter det att denna part har väckt talan, återupptar den preliminära granskningsfasen och upprepar detta handlande så många gånger som det krävs för att undgå att åtgärden prövas i domstol (dom av den 16 december 2010, *Athinaïki Techniki/kommissionen*, C-362/09 P, EU:C:2010:783, punkt 68).
- 39 Detta gäller i än högre grad då kommissionen, som i förevarande fall, under förfarandet vid tribunalen till följd av en talan om ogiltigförklaring av ett beslut att avskrivit ett klagomål, begär att detta förfarande ska vilandeförklaras för att ärendet ska kunna prövas på nytt och därefter endast bekräftar sitt ursprungliga beslut.
- 40 Det skulle endast förhålla sig annorlunda om kommissionen återkallar ett beslut att avskrivit ett klagomål avseende ett påstått olagligt stöd i syfte att avhjälpa en rättsstridighet i nämnda beslut, varvid den måste ange vilken form av rättsstridighet beslutet är behäftat med (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 december 2010, *Athinaïki Techniki/kommissionen*, C-362/09 P, EU:C:2010:783, punkt 70).
- 41 Det framgår emellertid under alla omständigheter inte av beslutet av den 25 mars 2015 att kommissionen genom att anta detta beslut hade för avsikt att återkalla beslutet av den 12 juni 2014 för att avhjälpa en rättsstridighet som detta beslut var behäftat med.
- 42 Tribunalen kunde således i förevarande fall, i syfte att säkerställa en god rättskipning, ha frågat sökanden om denne, efter att beslutet av den 25 mars 2015 hade antagits, hade för avsikt justera sin talan till att även avse detta beslut, såsom en sökande enligt artikel 86 i tribunalens rättegångsregler kan göra när den rättsakt som en talan om ogiltigförklaring avser har ersatts av eller har ändrats genom en annan rättsakt som rör samma sak.
- 43 Av det anförda följer att tribunalen i punkterna 36 och 37 i det överklagade beslutet, felaktigt slog fast att beslutet av den 25 mars 2015 formellt hade ersatt beslutet av den 12 juni 2014 och att tvisten således saknade föremål, varför det saknades anledning att döma i saken.
- 44 Överklagandet ska således bifallas och det överklagade beslutet upphävas, varvid det saknas anledning att pröva övriga grunder och argument.

Talan vid tribunalen

- 45 Enligt artikel 61 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol kan domstolen, om den upphäver tribunalens avgörande, själv slutligt avgöra målet, om detta är färdigt för avgörande.
- 46 Så är inte fallet här. Tribunalen fann att det inte längre fanns anledning att döma i saken utan att ha prövat huruvida talan kunde tas upp till sakprövning och utan att ha prövat den i sak. Domstolen finner därför att målet inte är färdigt för avgörande. Målet ska därmed återförvisas till tribunalen och frågan om rättegångskostnader anstå.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

- 1) **Det beslut som Europeiska unionens tribunal meddelade den 9 februari 2016 i mål DEI/kommissionen (T-639/14, EU:T:2016:77) upphävs.**
- 2) **Målet återförvisas till Europeiska unionens tribunal.**
- 3) **Frågan om rättegångskostnader anstår.**

Underskrifter